

La 'burguesia russa' s'espanta

Llibert Ferri

"Les elits econòmiques se senten amenaçades com mai per la possibilitat d'un triomf comunista i nacionalista en les eleccions presidencials del juny. I no saben si tornar a postar per Ieltsin."

Borís Ieltsin ha començat 1996 de manera semblant a com va començar 1994. Aleshores el 22% de vots de Jirinosvki el va fer prometre imperi, fre a l'arribada de l'OTAN a l'antic espai soviètic i, fins i tot engegar una anomenada "pau freda". Un to patriòtic totalment compatible amb el to populista, de tsar bondadós, que tenia el missatge presidencial de Cap d'Any: revalorització dels estalvis, pagament de les pensions i dels salaris endarrerits i persecució "dels bandits, dels sabotejadors, dels funcionaris corruptes" que roben o desvien cap a la seva butxaca els milions de rubles destinats a millores socials.

Vint-i-quatre hores abans d'exhibir aquesta retòrica el president havia anat pràcticament de l'hospital a la festa d'Any Nou del Kremlin per prometre a la *nomenklatura* reciclada, a la gran banca i als polítics que en són vinculats que l'avanç comunista no significaria una marxa enrere en les llibertats polítiques i econòmiques.

El discurs de Ieltsin se l'escoltava amb atenció l'alcade de Moscou, Iuri Lujkov, un dels pocs dirigents russos que uneix als seus grans poders administratius enormes influències en les elits financeres més interessades a aconseguir que Rússia no continuï pel camí de la inestabilitat. I el que Lujkov pensava en aquells moments ho havia dit unes hores abans en una tribuna de la Universitat d'Humanitats: els resultats electorals del reformisme i els del partit governamental Casa Nostra és Rússia són "una derrota"; l'electorat rus no pot resistir més la depredació dels recursos naturals i la delinqüència; l'avanç comunista és un perill i calen canvis profunds. Lujkov, un home amb experiència en el mètode d'emblanquinar dòlars i fer equilibris entre la *nomenklatura* i la màfia reconvertida, sap que el temps del gran repartiment de la propietat estatal s'ha acabat i cal eliminar els descontrolats que voldrien perpetuar el capitalisme salvatge.

I així Ieltsin no solament va construir el seu discurs amb les empentes dels comunistes sinó també tenint en compte les receptes civilitzades de Lujkov. Que tot i que té molt clar que cal moure's i ràpid no sap encara ben bé per qui apostar amb vista a les presidencials del 16 de juny.

Aquest és el gran problema que es planteja en el camp de les reformes: promoure una altra vegada la candidatura de Ieltsin al voltant d'un missatge unitari i anticomunista o apostar definitivament pel primer ministre Víktor

ARXIU

L'electorat rus ha de triar entre Ieltsin o Txernomirdin. Unitarisme o sobrietat.

Txernomirdin. És com haver de triar entre mal i pitjor. Ieltsin encara pot fer el cor fort i recórrer a la nostàlgia per mobilitzar l'electorat, com va fer Walesa a Polònia. I guanyar fins i tot. Però l'endemà mateix no pocs reformistes tant de les elits com del carrer es preguntarien com suportar cinc anys més de sobressalts, intrigues de palau, infarts i excessos etílics.

Txernomirdin en canvi dóna garanties de serietat i sobrietat i és apreciat per les cancelleries occidentals, però ningú no dóna un ruble per la seva capacitat d'anar més enllà del 10% escàs de vots que va arreplegar el 17 de desembre. A més ni Ieltsin ni Txernomirdin entusiasmen l'electorat reformista de centre-esquerra, un 7%, que s'aplega al voltant de Grigori Iavlinski.

En tot cas, Ieltsin o Txernomirdin, el candidat unitari haurà de ser-ho ja des de la primera volta. I havent obtingut el vist-i-plau dels grups econòmics. De l'anomenada "nova burgesia" que comença a adonar-se del que és juga Rússia en els pròxims sis mesos: no pas una alternança a l'estil occidental, sinó allò que se'n diu un canvi de règim.